

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะแบบมีส่วนร่วมโดย
องค์กรชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกร ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง 1. ให้เกษตรกรตำบลหนองโน ตอบคำถามโดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่าง ให้ตรง
ตามสภาพปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะ

2. คำตอบที่ได้จะไม่ส่งผลต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นปัญหาการประกอบอาชีพ	ระดับปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกร				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านเศรษฐกิจ					
1.1 ได้กู้เงินสวัสดิการของ ธกส. กองทุนเงินล้าน ในชุมชน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกรทำ นาตำบลหนองโน					
1.2 กู้เงินนอกระบบจากนายทุน พ่อค้าในหมู่บ้าน					
1.3 กู้เงินจากญาติพี่น้อง					
1.4 มีหนี้สินแต่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้จาก รัฐบาล ธกส. สหกรณ์การเกษตร					
1.5 ไม่เคยมีหนี้สิน					
1.6 มีเงินออม					
2. ด้านปัจจัยการผลิต					
2.1 ค่าใช้จ่ายเรื่องการผลิต ซื้อปุ๋ยเคมี ยาปราบ ศัตรูพืช ค่าจ้างแรงงาน ค่าจ้างเครื่องจักรกลไถนา ค่าเมล็ดพันธุ์ผักสูงและค่าขนส่งสินค้าทางการ เกษตร					
2.2 ขาดแหล่งทุนสนับสนุน โครงการในระดับกลุ่ม การผลิต					
2.3 ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและเช่าที่ดินทำ กิน					
2.4 ขาดแคลนแรงงานในชุมชนเพราะชาวบ้าน อพยพไปทำงานในโรงงาน					

ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. ประเด็นความต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพของกลุ่มเกษตรกร					
3.1 จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์					
3.2 จัดทัศนศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้อาชีพต้นแบบ					
3.3 จัดกิจกรรมศึกษาชุมชนมีปัญหอาชีพเรื่องอะไรและฝึกปฏิบัติการเขียน โครงการสนับสนุนแก้ไขปัญหของชุมชน					
3.4 ต้องการความรู้เรื่องการตลาด					
3.5 ต้องการมีหลักสูตรเรื่องอาชีพในท้องถิ่นและมีครูปราชญ์ท้องถิ่นให้การถ่ายทอดความรู้					
4. ความต้องการสัมมาอาชีพ					
4.1 ต้องการมีเงินทุนสนับสนุนการทำกิจกรรมการเกษตร โดยมีแหล่งทุนเข้ามาสนับสนุน					
4.2 ต้องการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่แบบกลุ่มและแบบครัวเรือน					
4.3 ต้องการเลี้ยงกบและเลี้ยงปลา					
4.4 ต้องการทำสวนสมุนไพรปลูกพืชผัก					
4.5 เรียนรู้เรื่องอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมีดนตรีพื้นบ้าน และอาชีพอื่น ๆ					

การประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมและ
ความต้องการการจัดการศึกษาดัฒมาอาชีพของกลุ่มเกษตรกร
ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ประเด็นปัญหาการประกอบอาชีพ	ผลการประเมินจาก			$\sum R$	ค่าIOC	แปล ความหมาย
	ผู้เชี่ยวชาญ					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ด้านเศรษฐกิจ						
1.1 ได้กู้เงินสวัสดิการของ ชกส. กองทุนเงินล้าน ในชุมชน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกรทำ นาตำบลหนองโน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.2 กู้เงินนอกระบบจากนายทุน พ่อค้าในหมู่บ้าน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.3 กู้เงินจากญาติพี่น้อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.4 มีหนี้สินแต่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้จาก รัฐบาล ชกส. สหกรณ์การเกษตร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.5 เกษตรกรมีเงินทุนเป็นของตนเองในการทำ เกษตรกรรม	-1	+1	+1	2	0.33	ไม่สอดคล้อง
1.6 ไม่เคยมีหนี้สิน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.7 มีเงินออม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. ด้านปัจจัยการผลิต						
2.1 ใช้แรงงานตนเอง	+1	-1	+1	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
2.2 ค่าใช้จ่ายเรื่องการผลิต ซื้อปุ๋ยเคมี ยาปราบ ศัตรูพืช ค่าจ้างแรงงาน ค่าจ้างเครื่องจักรกลไถนา ค่าเมล็ดพันธุ์ฝักสูงและค่าขนส่งสินค้าทางการ เกษตร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.3 ขาดแหล่งทุนสนับสนุน โครงการในระดับ กลุ่มการผลิต	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.4 มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและเช่าที่ดินทำ กิน	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง

ประเด็นปัญหาการประกอบอาชีพ	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่าIOC	แปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2.5 ขาดแคลนแรงงานในชุมชนเพราะชาวบ้าน อพยพไปทำงานในโรงงาน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. ประเด็นความต้องการจัดการศึกษา อาชีพของกลุ่มเกษตรกร						
3.1 จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.2 มีการรวมกลุ่มการผลิตแบบยั่งยืน	-1	+1	-1	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
3.3 จัดทัศนศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้อาชีพต้นแบบ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.4 จัดกิจกรรมศึกษาชุมชนมีปัญหอาชีพเรื่อง อะไรและฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการสนับสนุน แก้ไขปัญหของชุมชน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.5 ต้องการความรู้เรื่องการตลาด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.6 ต้องการมีหลักสูตรเรื่องอาชีพในท้องถิ่นและมี ครูปราชญ์ท้องถิ่นให้การถ่ายทอดความรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4. ความต้องการสัมมาอาชีพ						
4.1 ต้องการมีเงินทุนสนับสนุนการทำกิจกรรม การเกษตร โดยมีแหล่งทุนเข้ามาสนับสนุน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.2 ต้องการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่แบบกลุ่มและแบบ ครัวเรือน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.3 ต้องการเลี้ยงกบและเลี้ยงปลา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.4 ต้องการทำสวนสมุนไพรปลูกพืชผัก	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.5 เรียนรู้เรื่องอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมีคนตรี พื้นบ้าน และอาชีพอื่นๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าความเชื่อมั่น				0.90		

แบบสัมภาษณ์การจัดเวทีชาวบ้านกิจกรรมการสนทนากลุ่ม

เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาเกษตรกรรมและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วม โดย
องค์กรชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุศแคนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัด
มหาสารคาม

คำชี้แจง 1. แบบสัมภาษณ์จำนวน 15 ข้อ ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ดำเนินกิจกรรมการ
จัดสนทนากลุ่ม โดยคณะที่วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร

2. คณะที่วิจัยร่วมกับผู้วิจัยที่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรแบ่งกลุ่มสมาชิก
3. สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่กันรับผิดชอบร่วมกัน
4. แต่ละกลุ่มระดมสมองร่วมกันและมีผู้ช่วยวิจัยร่วมดำเนินการ
5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน

การสัมภาษณ์

1. บริบทชุมชนบ้านกุศแคนมีลักษณะ .....
2. ชุมชนบ้านกุศแคนมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจที่นับถือมี.....
3. ประเพณีที่สำคัญของชุมชนมีประเพณี .....
4. ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในชุมชนที่ใช้ร่วมกัน .....
5. ความสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชน มีความสัมพันธ์กัน.....
6. อาชีพเกษตรกรรมที่ชุมชนบ้านกุศแคนสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษถึงปัจจุบันคืออาชีพ.....
และอาชีพเกษตรกรรมที่เลิกทำคืออาชีพ.....
7. อาชีพนอกภาคเกษตรกรรมที่ชุมชนบ้านกุศแคนสืบทอดจากบรรพบุรุษถึงปัจจุบันคืออาชีพ
.....
8. ปัญหาการประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม.....
9. การบริหารงานกลุ่มการผลิตในชุมชนบ้านกุศแคนมีการดำเนินงาน.....
10. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการทำเกษตรกรรมเรื่องที่ดีที่สุด.....
11. เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมด้านการตลาด.....
12. เกษตรกรต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรมอะไรบ้างเพื่อเสริมรายได้ในครอบครัว.....
13. เกษตรกรต้องการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมเสริมรายได้เป็นกลุ่มการผลิต.....
รายครัวเรือน.....
14. ตลาดท้องถิ่นมีการดำเนินงาน.....
15. ชุมชนมีปราชญ์ชาวบ้านทำอาชีพเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม.....

แบบบันทึกการประชุม

การจัดเวทีชาวบ้านกิจกรรมการสนทนากลุ่มของกลุ่มเกษตรกร บ้านกุดแคนและบ้านหินลาด

ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

เรื่อง ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วม โดยองค์กร
ชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรจัดกลุ่มสนทนา

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

ฯลฯ

ผลการบันทึกหัวข้อการจัดกลุ่มสนทนา

เรื่องที่บ้านทีก

1. ผลการศึกษาริบทชุมชนบ้านกุดแคน

.....

.....

.....

2. สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในบ้านกุดแคน

.....

.....

.....

3. ประเพณีที่สำคัญของชุมชนบ้านกุดแคน

.....

.....

.....

4. ประเภททรัพยากรธรรมชาติบ้านกุดแคน และการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

.....

.....

.....

5. ความสัมพันธ์ทางสังคมของคนบ้านกุศเคนในระดับครอบครัว

.....

.....

.....

และความสัมพันธ์ทางสังคมระดับกลุ่มการผลิต

.....

.....

.....

6. อาชีพเกษตรกรรมที่คนบ้านกุศเคนยังทำอยู่ ได้แก่

.....

.....

.....

และอาชีพที่ไม่ได้ทำในปัจจุบันคือ

.....

.....

.....

7. อาชีพนอกภาคเกษตรกรรม คือ

.....

.....

.....

และในปัจจุบันไม่ได้ทำ

.....

.....

.....

8. ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่

.....

.....

.....

9. กลุ่มการผลิตทางเกษตรกรรม คือ

.....

.....

.....

10. ขั้นตอนการทำงานกลุ่มการผลิต ประกอบด้วย

.....
.....
.....

11. เกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มการผลิต 1..... 2.....

3..... 4..... 5.....

เพราะ.....

12. ความรู้เรื่องการทำเกษตร มี

.....
.....
.....

13. การจัดการความรู้เรื่องการตลาด เกษตรกรต้องการเรียนรู้เรื่อง .....
มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ .....

14. เกษตรกรต้องการประกอบอาชีพการเกษตร คือ 1).....

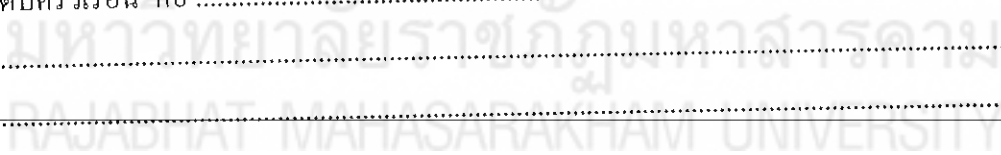
2)..... 3).....

4)..... 5).....

เพราะ.....

15. เกษตรกรต้องการทำอาชีพเสริมรายได้ในครอบครัวเป็นกลุ่มการผลิต คือ.....

และระดับครัวเรือน คือ .....

แบบบันทึกการประชุม การถอดบทเรียนในแหล่งเรียนรู้ชุมชนปู้ทวดครูสิงห์ อุดรธานี

การจัดเวทีชาวบ้านกิจกรรมการถอดบทเรียนของกลุ่มเกษตรกรตำบลหนองโน

อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

เรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วม โดยองค์กรชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของ
กลุ่มเกษตรกรบ้านกุศเคนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรถอดบทเรียน

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

ฯลฯ

ผลการบันทึกหัวข้อการถอดบทเรียน

เรื่องการถอดบทเรียน

1. บริบทพื้นฐานของชุมชน

.....
 .....

2. ปัจจัยส่งผลกระทบต่อการจัดการความรู้สัมมาอาชีพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

.....
 .....

3. กลไกที่ทำให้โครงการวิจัยประสบผลสำเร็จ

.....
 .....

4. ข้อค้นพบของการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพด้านการพึ่งตนเอง

.....
 .....

5. รูปแบบการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพเป็นรูปแบบใด

.....
 .....

ประเด็นตัวชี้วัดการพึ่งตนเอง	ระดับการพึ่งตนเองของครัวเรือนเกษตรกร					ระดับการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกร				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4 ดินได้รับการปรับปรุง เช่น ใช้ปุ๋ยจากมูลของไก่										
5.5 มีการขยายพันธุ์ผัก และไก่พันธุ์ไข่ไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ										
5.6 มีอาหารเกิดจากการปลูกผัก และไก่พันธุ์ไข่ปริมาณมาก ขึ้น เพียงพอในครอบครัว										

การประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกร
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นตัวชี้วัดการพึ่งตนเอง	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่า IOC	แปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ด้านปัจจัยการผลิต(เทคโนโลยีการผลิต)						
1.1 มีความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่และสมุนไพร อาหารเพื่อสุขภาพ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.2 มีความรู้เรื่องคนตรีพื้นบ้าน ไปกลางประยุกต์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.3 มีเครื่องจักรกลการผลิตอาหารไก่พันธุ์ไข่	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
1.4 ซื้ออาหารไก่สำเร็จรูป ซื้อเครื่องคนตรีไปกลาง และซื้อพันธุ์ผักสมุนไพร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.5 ฝากญาติพี่น้องดูแลไก่ เวลา มี ธุระ จำเป็น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.6 มีพันธุ์ผัก พันธุ์ไก่ไข่ และคนตรี พิน แคน โหวดเป็นของตนเอง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.7 มีการซื้อขายพันธุ์ผัก พันธุ์ไก่ไข่ และขายไข่ใน ราคาถูก	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
1.8 มีการถ่ายทอดความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านด้าน อาชีพในชุมชนโดยเสียงตามสาย	+1	-1	+1	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
2. ด้านเศรษฐกิจ						
2.1 มีเงินทุนจากการกู้ยืม ธกส. สหกรณ์การเกษตร กลุ่มกองทุนเงินล้าน กลุ่มการผลิตในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.2 ใช้ทุนตนเองดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ปลูกพืชผักสมุนไพร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.3 มีแหล่งทุนเข้ามาสนับสนุนเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ปลูก พืชผักสมุนไพร โดยไม่คืนทุน	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
2.4 ภาวะการเป็นหนี้ลดลง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.5 มีเงินออมในครอบครัวเพราะลดรายจ่ายซื้อผัก ซื้อ ไข่ไก่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ประเด็นตัวชี้วัดการพึ่งตนเอง	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่า IOC	แปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2.6 มีการจัดทำบัญชีรับจ่ายของเกษตรกรทุกครัวเรือน ในชุมชน	-1	+1	-1	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
2.7 มีพืชผักสมุนไพรไว้บริโภคและขาย และมีไข่ไก่ บริโภค ขายไข่ไก่ซื้ออาหารอื่น ๆ ครบ 5 หมู่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. ด้านสังคม						
3.1 ครอบครัวอบอุ่นอยู่พร้อมหน้า พ่อ-แม่-ลูก	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.2 มีความช่วยเหลือเอื้ออาทรกันและกันในสมาชิก กลุ่มการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ปลูกพืชสมุนไพร และดนตรี ไปกลางประยุกต์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.3 ครอบครัวมีความรักสามัคคี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.4 เคารพกติกาของกลุ่มการผลิต	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
3.5 แสดงความคิดเห็นได้ในบางกิจกรรมที่ดำเนิน โครงการ	-1	+1	+1	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
3.6 เข้าร่วมประชุมกลุ่มอาชีพอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.7 รับฟังข้อคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มและในระดับ ครัวเรือน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4. ด้านจิตใจ						
4.1 ความเข้าใจกันในกลุ่มเกษตรกร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.2 มีจิตใจใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับกลุ่มอื่น ๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.3 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับสมาชิกในกลุ่มเกษตรกร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.4 มีจิตอาสาร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มเกษตรกร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.5 มีความซื่อสัตย์ต่อกลุ่มเกษตรกร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ						
5.1 ชุมชนมีไม้ไผ่ ใช้สร้างเล้าไก่ ทำรั้วล้อมสวน ใช้ ร่วมกันในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ประเด็นตัวชี้วัดการพึ่งตนเอง	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	ค่า IOC	แปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5.2 มีสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน ได้ใช้ประโยชน์ ร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.3 มีพันธุ์ผัก และพันธุ์ไก่พันธุ์ไข่เป็นของตนเอง ไม่ ต้องพึ่งพาซื้อจากระบบตลาด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.4 ชุมชนได้ใช้ความรู้ภายในชุมชนจากปราชญ์ ชาวบ้านเรื่องการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ สมุนไพร และ ดนตรีพื้นบ้านโดยไม่พึ่งพาสังคมภายนอก	-1	+1	+1	2	0.33	ไม่สอดคล้อง
5.5 ชุมชนใช้ตลาดท้องถิ่นร่วมกันเฉพาะคนในชุมชน	+1	-1	+1	1	0.33	ไม่สอดคล้อง
5.6 ดินได้รับการปรับปรุง เช่น ใช้ปุ๋ยจากมูลของไก่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.7 มีการขยายพันธุ์ ผัก และไก่พันธุ์ไข่ไปยังหมู่บ้าน อื่นๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.8 มีอาหารเกิดจากการปลูกผัก และไก่พันธุ์ไข่ ปริมาณมากขึ้น เพียงพอในครอบครัว	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ค่าความเชื่อมั่น				0.88		

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัญหาเกษตรกรและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกร ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

คำชี้แจง 1. ให้เกษตรกรตำบลหนองโน ตอบคำถามโดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่าง ให้ตรงตามสภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพ

2. คำตอบที่ได้จะไม่ส่งผลต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกร				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านเศรษฐกิจ					
1.1 ได้กู้เงินสวัสดิการของ ธกส. กองทุนเงินล้านในชุมชน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มทำนาตำบลหนองโน	575	20			
1.2 กู้เงินนอกระบบจากนายทุน พ่อค้าในหมู่บ้าน		20			575
1.3 กู้เงินจากญาติพี่น้อง		50			545
1.4 มีหนี้สินแต่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้จากรัฐบาล ธกส. สหกรณ์การเกษตร		30			565
1.5 ไม่เคยมีหนี้สิน					595
1.6 มีเงินออม		30			565
2. ด้านปัจจัยการผลิต					
2.1 ค่าใช้จ่ายเรื่องการผลิตสูง ซื้อมือเคมี ยาปราบศัตรูพืช ค่าจ้างแรงงานสูง ค่าจ้างเครื่องจักรกลไถนาสูง ค่าเมล็ดพันธุ์ฝักสูงและค่าขนส่งสินค้าทางการเกษตรสูง	575	20			
2.2 ขาดแหล่งทุนสนับสนุน โครงการในระดับกลุ่มการผลิต	500	45	50		
2.3 ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและเช่าที่ดินทำกิน			20		575
2.4 ขาดแคลนแรงงานในชุมชนเพราะชาวบ้านอพยพไปทำงานในโรงงาน	575		20		

ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. ประเด็นความต้องการจัดการศึกษาสัมมา อาชีพของกลุ่มเกษตรกร					
3.1 จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์	500	35	60		
3.2 จัดทัศนศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้อาชีพต้นแบบ	535	20	40		
3.3 จัดกิจกรรมศึกษาชุมชนมีปัญหาอาชีพเรื่อง อะไรและฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการสนับสนุน แก้ไขปัญหของชุมชน	555		40		
3.4 ต้องการความรู้เรื่องการตลาด	560	20	15		
3.5 ต้องการมีหลักสูตรเรื่องอาชีพในห้องถื่นและมี ครูปราชญ์ห้องถื่นให้การถ่ายทอดความรู้	575	20			
4. ความต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพ					
4.1 ต้องการมีเงินทุนสนับสนุนการทำกิจกรรม การเกษตร โดยมีแหล่งทุนเข้ามาสนับสนุน	565	25	5		
4.2 ต้องการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่แบบกลุ่มและแบบ ครัวเรือน	500	60	35		
4.3 ต้องการเลี้ยงกบและเลี้ยงปลา	565	20	10		
4.4 ต้องการทำสวนสมุนไพรปลูกพืชผัก	500	60	35		
4.5 เรียนรู้เรื่องอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมีดนตรี พื้นบ้าน และอาชีพอื่น ๆ	565	20	10		

ประเด็นตัวชี้วัดการพึ่งตนเอง	ระดับการพึ่งตนเองของครัวเรือนเกษตรกร					ระดับการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกร				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1 ความเข้าใจกันในกลุ่มเกษตรกร	5	4	3	2	1		4	3	2	1
4.2 มีจิตใจไม่เรื้อรังด้วยตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ	55	5				10	2			
4.3 มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับสมาชิกในกลุ่มเกษตรกร	50	10				10	2			
4.4 มีจิตอาสาร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่มเกษตรกร	55	3	2			12				
4.5 มีความซื่อสัตย์ต่อกลุ่มเกษตรกร	60					12				
5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ										
5.1 ชุมชนมีไม้ไผ่ ใช้สร้างเสื่อไก่ ทำรั้วล้อมสวน ใช้ร่วมกันในชุมชน	40	15	5			12				
5.2 มีสถานที่เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน ได้ประโยชน์ร่วมกัน	60					12				
5.3 มีพันธุ์ผัก และพันธุ์ไก่ ไข่เป็นของตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาซื้อจากระบบตลาด	55	5				10	2			
5.4 ดินได้รับการปรับปรุง เช่น ใช้ปุ๋ยจากมูลของไก่	60					12				
5.5 มีการขยายพันธุ์ผัก และไก่พันธุ์ไข่ไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ	60					12				
5.6 มีอาหารเกิดจากการปลูกผัก และไก่ไข่ปริมาณมากขึ้นเพียงพอในครอบครัว	55	5				12				

ภาคผนวก ค

รายชื่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรบ้านกุตแคนและบ้านหินลาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อกลุ่มเกษตรกร
 แห่งเรียนรู้ชุมชนบ้านหลังเรียนปทุมทวดครูสิงห์ ฤทธิเดช

1. นางถ้าย ปักเกษมษา

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100118691

ที่อยู่ 63 หมู่ที่ 3 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

2. นางสาวกล ไบบึง

เลขบัตรประจำตัวประชาชน

ที่อยู่ 13 หมู่ที่ 6 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

3. นางบานเย็น รัตน์เจริญ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100106651

ที่อยู่ 55 หมู่ที่ 2 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

4. นางสาวลำไย โคช่วย

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100107223

ที่อยู่ 19 หมู่ที่ 2 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

5. นางหนูแดง กองรัตน์

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100747494

ที่อยู่ 167 หมู่ที่ 6 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

6. นางอวยพร เหมือนมาต

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100311181

ที่อยู่ 158 หมู่ที่ 2 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

7. นางหนูคล้าย ทันบาล

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100841784

ที่อยู่ 92/1 หมู่ที่ 6 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

8. นางประยงค์ อูทัยมูล

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100311742

ที่อยู่ 122 หมู่ที่ 2 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

9. นางคำปิ่น ปานโนนัง

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100305033

ที่อยู่ 16 หมู่ที่ 2 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

10. นางสุวรรณีย์ หมอรัตน์

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100306056

ที่อยู่ 28 หมู่ที่ 2 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

11. นางสาวสมใจ เข้มทิพย์

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3240800097435

ที่อยู่ 11 หมู่ที่ 2 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

12. นางสาวอนงค์ จำยก

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100308245

ที่อยู่ 69 หมู่ที่ 2 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

13. นางสาวอนิษฐา กองการ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 1249900213765

ที่อยู่ 105 หมู่ที่ 2 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

14. นางเพ็ญศรี กองรัตน์

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100841938

ที่อยู่ 83 หมู่ที่ 6 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

15. นางเพ็ญ ชุมแสง ปราชญ์ชาวบ้าน

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100747982

ที่อยู่ 31 หมู่ที่ 6 ต.หนองโน อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

16. นายปริญญ์ ไพเราะ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3451400088721

ที่อยู่ 49 หมู่ที่ 2 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

17. นายสมพงษ์ อุทัยกุล

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100107843

ที่อยู่ 32 หมู่ที่ 2 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

18. นางสาวเต็มตา แก้วหาญ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100106197

ที่อยู่ 39 หมู่ที่ 2 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

19. นางบุญศรี สีโยไว

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100105956

ที่อยู่ 5 หมู่ที่ 2 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

20. นางสาวรำพึง เขียวศรี

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100106561

ที่อยู่ 26 หมู่ที่ 2 ต.แวงน่าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

21. นางทองบ่อ โคช่วย

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100106707

ที่อยู่ 14 หมู่ที่ 2 ต.เวียงน้าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

22. นายเสริฐ ชุมแสง

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100106634

ที่อยู่ 13 หมู่ที่ 2 ต.เวียงน้าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

23. นางลำแพน แสนบุญ

เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3440100106553

ที่อยู่ 12 หมู่ที่ 2 ต.เวียงน้าง อ.เมืองมหาสารคาม จ.มหาสารคาม

24. เด็กชายณัฐพงษ์ ชงศรี

25. เด็กชายวรพันธ์ ศรีจันทร์นนท์

26. เด็กชายทรงวุฒิ แสงนา

27. เด็กชายศุภวัฒน์ ตะภา

28. เด็กชายณัฐพงษ์ โยธาภักดี

29. นายธนาวัฒน์ เทียงภักดี

30. นายณเดศวรชัย เศษภักดี

31. นางสาวนภัทสร แก่นแก้ว

32. นางสาวจิตนา พุทธิดี

33. เด็กหญิงศิรินทรา คำรินทร์

34. เด็กหญิงจิรวดี สุกพวงแก้ว

35. เด็กหญิงรสสุคนธ์ เหมือนมาต

36. เด็กหญิงธัญญาลักษณ์ กองรัตน์

37. เด็กหญิงปารีชาติ กองรัตน์

38. นางบัวหลั่น จำยก

39. นางหนูจวน จักรนารายณ์

40. นางทองเคลือบ บุตราช

41. นายณอม เศษภักดี ปราชญ์ชาวบ้าน

42. นางทอง มาแก้ว

43. นางคณพร ชุมแสง

44. นางบุญเรือง หม่อนหลง

45. นายพิชิต รัตน์เจริญ ผู้ใหญ่บ้านบ้านหินลาด

46. นายสมพงษ์ จำยก

47. นายเลิศ ชุมแสง

48. นางสาวจุฑามาศ รัตน์เจริญ
49. นายธนกิต อินทร์งาม ปราชญ์ชาวบ้าน
50. นายสมันยา ศรีแก้ว
51. นางระเบียบ โยธากักดี
52. นางสาวปวีณา แก้วอาจ

---

53. นายสำราญ ศรีละครซ้าย ปราชญ์ชาวบ้าน
54. เด็กชายลิขิตชัย ชรรณวิชัย
55. นางสาวไพฑูรย์ กองรัตน์
56. นายสำลี บุตรราช
57. เด็กหญิงเกวลิ รัตน์เจริญ
58. เด็กหญิงกนกพร หมอรัตน์
59. นางใหม่ ศรีแก้ว
60. เด็กหญิงกนกวรรณ มาจันทร์
61. นางลำพึง เขียวศรี
62. นางหนูจันทร์ ศรีจันทร์นล
63. นางทุมมา ศรีแก้ว
64. นางปรีชา บุตรรัตน์
65. นางสุนันทา รั้งวัฒนา

---

66. นายอำพร ทันบาล
67. นางช้อย ปีกลม
68. เด็กหญิงศิริกัญญา หงส์เจริญ
69. นายหนูไพร งามไส
70. นางพรสวรรค์ รัตนศรี
71. นางลำควน มาแก้ว
72. นางดวงเดือน ธงศรี

แบบฟอร์มลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม / อบรม สัมมนา

โครงการอบรม / อบรม / สัมมนา .....
 วันที่ ๒ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

สถานที่ โรงแรมรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

ชื่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ชื่อ - สกุล นายสมชาย ใจดี

สถานที่

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อเข้า	ลายมือชื่อป่วย	หมายเหตุ
1	พ.อ.ดร. นพ.ดร. ใจดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	ผอ.			
2	พ.อ.ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	ผอ.			
3	รศ.ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
4	พ.อ.ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	ผอ.			
5	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
6	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
7	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
8	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
9	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
10	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
11	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
12	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
13	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
14	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
15	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			
16	ดร. นพ.ดร. ใจดี	"	รศ.			

แบบฟอร์มลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม / อบรม สัมมนา
 โครงการจัดประชุม / อบรม / สัมมนา ในระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๕
 วันที่ 6 เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
 ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดบุรีรัมย์

สถานที่ .....

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ตำแหน่ง	อายุเมื่อเข้า	อายุเมื่อจบ	หมายเหตุ
17	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
18	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
19	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
20	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
21	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
22	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
23	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
24	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
25	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
26	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
27	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
28	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
29	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
30	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
31	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	
32	นางสาว นพิตา อ่อนใจ	สำนักงานเกษตร	ช่างเทคนิค	25	25	

แบบฟอร์มลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม / อบรม สัมมนา

โครงการอบรม / อบรม / สัมมนา การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

วันที่ 6 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ อำเภอ วังน้อย จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

สถานที่ .....

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อเข้า	ลายมือชื่อย้าย	หมายเหตุ
33	ดร.สุวิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.สุวิไล	ดร.สุวิไล	
34	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
35	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
36	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
37	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
38	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
39	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
40	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
41	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
42	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
43	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
44	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
45	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
46	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
47	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	
48	ดร.วิไล ภัทโร	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์		ดร.วิไล	ดร.วิไล	

พิธีกรหรือรองพิธีกร (ตำแหน่งประธาน) (ชื่อและนามสกุล)
 ๑. ศิโชน กิ่งฟ้า

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

สถานที่ ห้องประชุม... (ชื่อสถานที่)

ลำดับที่	ชื่อ	ชื่อ	หมายเลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่ง	นามสกุล
1	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
2	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
3	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
4	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
5	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
6	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
7	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
8	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
9	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
10	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
11	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
12	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
13	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...
14	นาง อรุณพร...	๑๗ ๑ ๑ ๑๑๑๑๑๑	๒๕๕๐๑๐๑๐๑๑๑	นาง อรุณพร...	นาง อรุณพร...

บัญชีรายชื่อลงทะเบียนแข่งขันวิ่งมาราธอน (กรณีประชาชนทั่วไป)

โครงการจัดประชุมอบรมสัมมนา (จัดกลุ่มสมัคร กอสมท) ๖๔

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ณ สถานที่ กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๑๒๖

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน	ลายมือชื่อตัว	ลายมือชื่อนาย	หมายเหตุ
15	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
16	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๑๗	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๑๘	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๑๙	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๐	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๑	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๒	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๓	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๔	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๕	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๖	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๗	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			
๒๘	คุณ. ปวีณา อ. น. ๖๖๖๖		๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖			

บัญชีรายชื่อลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม. ตาม สัมมนา (กรณีไปราชการทั่วไป)
 (ผู้ควบคุมงาน) ๖๐๐๗๖๕๕

โครงการจัดการประชุม. สัมมนา
 วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
 ณ สถานที่ แขวง/เขต กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ชื่อ . สกุล	ที่อยู่	เลขที่บัตรประจำตัว ประชาชน		ตามบัตรผู้ลงทะเบียน	ภาพที่ลงทะเบียน	หมายเหตุ
			เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน	เลขที่บัตรประชาชน			
๒๙	๐๐๑๒๑๒ สุวีระ	13 น. 2 ม. ๒๕ ม. ๑๐	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	
๓๐	๑๒๑๒๑๒ สุวีระ	๑๒ น. ๑๒ ม. ๑๒ ม. ๑๐	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	
๓๑	๑๒๑๒๑๒ สุวีระ	๑๒ น. ๑๒ ม. ๑๒ ม. ๑๐	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	
๓๒	๑๒๑๒๑๒ สุวีระ	๑๒ น. ๑๒ ม. ๑๒ ม. ๑๐	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	
๓๓	๑๒๑๒๑๒ สุวีระ	๑๒ น. ๑๒ ม. ๑๒ ม. ๑๐	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒	

บัญชีรายรับรายจ่าย กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่บ้านหินลาด

6 ม.ย. 55	นมสด 7 กก	560	[Handwritten notes in vertical column]
7 ม.ย. 55	นมสด 1 กก	80	
8 ม.ย. 55	นมสด 3 กก	240	
	นมสด 1 กก	80	
9 ม.ย. 55	นมสด 3 กก	240	
11 ม.ย. 55	นมสด	80	
12 ม.ย. 55	นมสด	80	
13 ม.ย. 55	- นมสด 3 กก	240	
	- นมสด 1 กก	80	
	- นมสด 1 กก	80	
15 ม.ย. 55	นมสด 1 กก	80	
16 ม.ย. 55	นมสด	80	
	- นมสด 1 กก	80	
17 ม.ย. 55	- นมสด	80	
18 ม.ย. 55	- นมสด 2 กก	160	
* งดนมสด 5 วัน (วันที่ 19-23) เนื่องจากไก่ป่วย			
* (หมายเหตุ: นมสด 1 กก = 80 บาท)			
20 ม.ย. 55	นมสด 2 กก	160	[Handwritten notes in vertical column]
21 ม.ย. 55	นมสด 1 กก	80	
22 ม.ย. 55	นมสด 1 กก	80	
24 ม.ย. 55	นมสด 2 กก	160	
	นมสด 2 กก	160	
	นมสด 1 กก	80	
26 ม.ย. 55	นมสด 3 กก	240	
27 ม.ย. 55	- นมสด 1 กก + 2 ฟอง	100	
28 ม.ย. 55	นมสด 1 กก	80	
29 ม.ย. 55	- นมสด 1 กก	80	
	- นมสด 1 กก	80	
	- นมสด 1 กก	80	

บัญชีรายรับรายจ่าย กลุ่มเกษตรกรสวนป่าสมุนไพรมันหินลาด

รับ	จ่าย
5445-มค	4278
~~20160~~	
20160-กพ	16126
	19404
25630	
2885-มีนา	4285
28520	23689
6255-เมษา	2370
34775	26079
11038-พฤษ	1195
39805	35574
8680-มิถุน	4635
49485	40209
6350-กร	10450
~~5380~~	50659
53845	
6770-สิง	31143
60635	82802
6795-กัน	4135
67430	86937
5230-ตล	4900
72760	91837
1630-พ	
77740	10840
15650-ชค	107677
92940	
	109677

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

เอกสารอ้างอิงการเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
THE THAILAND RESEARCH FUND

ที่ นร ๒๒๐๔ / ๐๑๑๓ / ๒๕๕๕

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญร่วมแสดงผลงานวิจัยในนิทรรศการโซนเด็ก เยาวชน และการศึกษา งานมหกรรมวิชาการ สกว.

เรียน ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นพับงานมหกรรมวิชาการ สกว. ๑ ชุด

ด้วย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้กำหนดจัดงานมหกรรมวิชาการ สกว. "วิจัยตามรอยพระยุคลบาท : สร้างสรรค์ปัญญาเพื่อพัฒนาประเทศ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔" วันที่ ๒๐ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ ณ ศูนย์แสดงสินค้า อิมแพ็คเมืองทองธานี ฮอลล์ ๗ - ๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงผลงานวิจัยที่ สกว. สนับสนุนตามแนวพระราชดำริหรือพระบรมราโชวาท เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความก้าวหน้าของการวิจัยไทย โดยรูปแบบของงานประกอบด้วย การประชุมวิชาการ นิทรรศการ งานวิจัยตามรอยพระยุคลบาท ร้านค้าผลผลิตจากเครือข่ายวิจัย และกิจกรรม "ลานเพลิน เจริญปัญญา" รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในส่วนของงานนิทรรศการ สกว. เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไป กลุ่มนักเรียน นักศึกษาและเยาวชนรุ่นใหม่ได้เข้ามาเรียนรู้คุณค่าของการสร้างและใช้ความรู้จากฐานภูมิปัญญาของคนไทยในการพัฒนาประเทศ จึงได้ออกแบบการนำเสนอผลงานวิจัยในลักษณะแหล่งเรียนรู้ที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสนใจ ทั้งนี้ โดยได้น้อมนำพระราชดำริหรือพระบรมราโชวาทมาเป็นแนวทางการคัดเลือกโครงการ / ผลงานวิจัยมาจัดนิทรรศการโดยแบ่งเป็น ๔ โซน ภายใต้แนวคิด "ก้าวสู่โลกอนาคตด้วยความรู้"

สกว. มีความเห็นว่า โครงการที่ท่านดำเนินการอยู่มีความน่าสนใจ และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการนำเสนอผลงานในนิทรรศการ โซนเด็ก เยาวชน และการศึกษา ที่กำหนดชื่อโซนว่า "ก้าวเรียนรู้...สู่ศตวรรษใหม่" ในกรณี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าร่วมจัดกิจกรรมในพื้นที่ที่จัดแสดงตามรายละเอียดที่คณะทำงานของสถาบันรามจิตติ ผู้จัดการเครือข่าย เด็ก เยาวชนและการศึกษา ของ สกว. ได้ประสานงานกับท่านโดยตรงมาก่อนหน้านี้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และใคร่ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย)

รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ฝ่ายชุมชนและสังคม ๐-๒๒๗๘-๘๒๓๔

สถาบันรามจิตติ คูณเกษมศักดิ์ ๐๘-๑๙๒๑-๐๗๙๘

"ถ้าคุณต้องการทำวิจัย...blodata ให้โอกาส เชิญลงทะเบียนรับทราบโรยวิจัย ที่ <http://blodata.trf.or.th>"

ชั้น 14 อาคาร เอส เอ็ม ทาวเวอร์ 979/17-21 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
14th Floor, S M Tower, 979/17-21 Phaholyothin Road, Samsennai, Phayathai, Bangkok 10400, Thailand
Tel : +66 (0) 2278-8200 Fax : +66 (0) 2298-0476 [http:// www.trf.or.th](http://www.trf.or.th) E-mail : trf-info@trf.or.th

สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศ

ตารางกิจกรรมกีฬารศการ สภว. 20 ปี ไซมอนกิจกรรม

เวลา วันที่	8:00 - 10:30 น. เตรียมสถานที่	10:30 - 12:30 น.	12:30 - 13:00 น.	12:30 - 13:00 น.	13:30 - 15:00 น.	15:00 - 17:00 น.	หมายเหตุ
เสาร์ 23 ธ.ย.55	บ้านหลังเรียน	โครงการ LLen จังหวัดเพชรบุรี "สภาช่างเมืองเพชรสู่การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก" (ช่วงที่ 1:10:30-12:00 น.) (ช่วงที่ 2:13:00 -15:00 น.) (ช่วงที่ 3:15:30 - 17:00 น.)					
	ถนนเด็กเดิน	- การแสดงชุด "สไปลางป๊อปอัพ" ลาก บ้านหลัง เรียนสู่ภาคอุรังคัง จังหวัดมหาสารคาม (รอบเช้า: 30 นาที)					
อาทิตย์ 24 ธ.ย.55	บ้านหลังเรียน	โครงการ LLen จังหวัดเพชรบุรี "สภาช่างเมืองเพชรสู่การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก" (ช่วงที่ 1:10:30-12:00 น.) (ช่วงที่ 2:13:00 -15:00 น.) (ช่วงที่ 3:15:30 - 17:00 น.)					
	ถนนเด็กเดิน						

บันดาล สู่งานวิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
ขอมอบเกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช

ได้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยในนิทรรศการ “ก้าวเรียนรู้...สู่ศตวรรษใหม่”
งานมหกรรมวิชาการ สกว.วิจัยตามรอยพระยุคลบาท : สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาประเทศไทย
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
๙ บันดาล...สู่งานวิจัย

วันที่ ๒๐ - ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

วิมล วน.

ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย

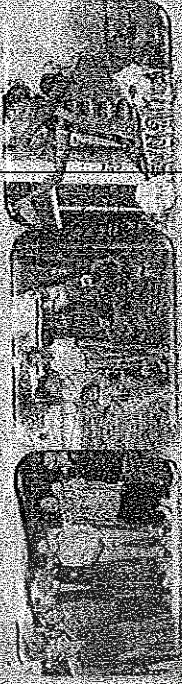
รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

การประชุมวิชาการนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

วันที่ 10-20 สิงหาคม พ.ศ. 2555

โครงการเสวนา "สัมมนาวิชาการศึกษาลักษณะของสังคมไทยที่มีแนวโน้มของการพัฒนาสู่สังคมยุคใหม่" ซึ่งได้ประชุมวิชาการที่มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

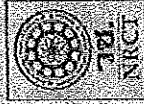
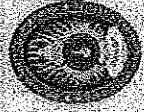
นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

นางสาวประจักษ์ ตั้งประเสริฐ ศึกษานิเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

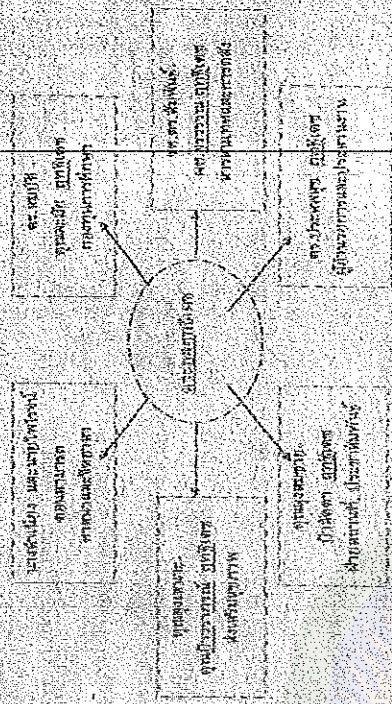
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

คณะกรรมการจัดงานประชุมวิชาการนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

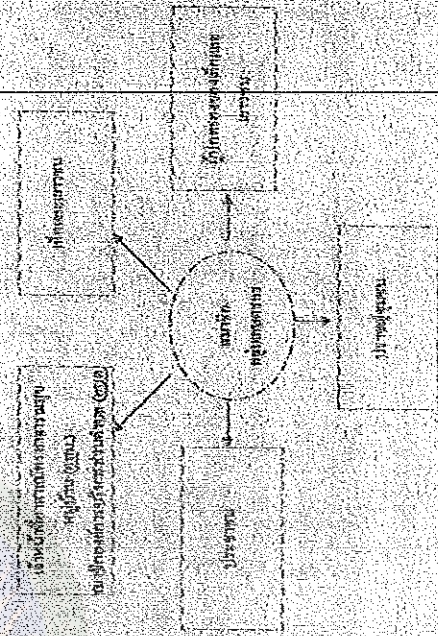

3.2 กรอบทฤษฎีแบบองค์รวมของวิทยาทาน

3.2.1 เชิงทฤษฎีองค์รวมของวิทยาทาน

3.2.2 ใช้นิทานแห่งองค์รวมในชุมชน

1. ประวัติความเป็นมาของวิทยาทานใช้สอย

แม้ว่าสังคมไทยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วก็ตาม แต่จิตวิญญาณของพุทธศาสนิกชน ยังคงยึดมั่นในหลักการและค่านิยมที่ 6 คำขอร้องของพระพุทธเจ้าว่า "จงช่วยเหลือคนยาก คนเจ็บคนป่วย คนแก่คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาส" (พ.ศ. 2551) ดังมีใจความใน พ.ศ. 2551 การช่วยเหลือคนด้อยโอกาส มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สืบสานอุดมการณ์ของพุทธศาสนิกชนที่มุ่งช่วยเหลือคนด้อยโอกาส และ (2) เพื่อเป็นต้นแบบของพื้นที่ชุมชนที่ได้มีพระสงฆ์และฆราวาส ผู้มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ร่วมกันทำกิจกรรมที่สร้างศรัทธาให้กับคนในชุมชนและคนต่างแดนด้วย

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อสำรวจสภาพปัญหาการรวมระดมของชีวิตและความต้องการด้านการศึกษาศึกษาของนักเรียน โดยขอสมัครชุมชนของภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก และดำเนินการช่วยเหลือในด้านต่างๆ

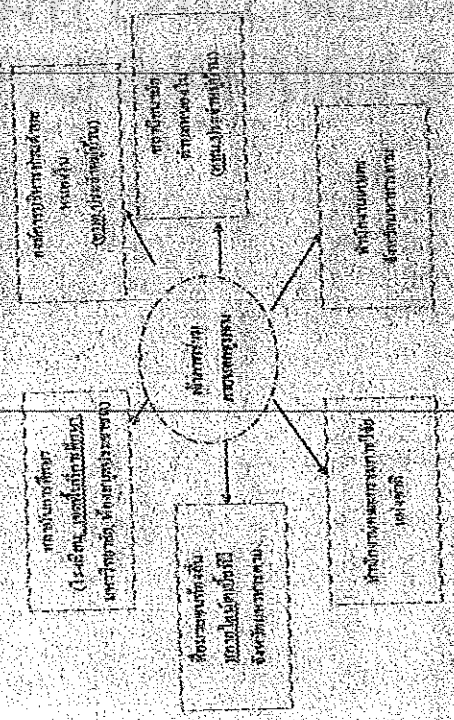
2.2 เพื่อเขียนหลักสูตร และเขียนแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในชุมชนของท้องถิ่นของภาคเกษตรกรรม

2.3 เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและขอผลการศึกษาที่เท่าเทียมกันของนักเรียนในชุมชนของภาคเกษตรกรรม

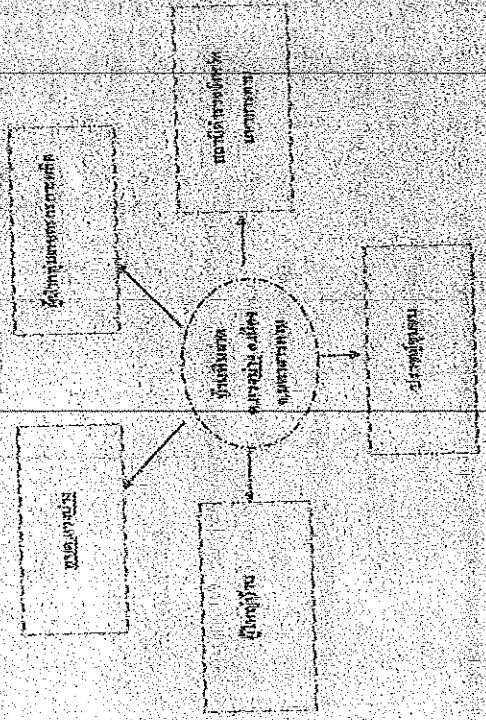
3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 แต่งหาทีมวิจัยเพื่อร่วมโครงการวิจัย 5 องค์การ คือ สถาบันการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานสาธารณสุข และสำนักงานพัฒนา

3.2.3 ลักษณะร่วมองค์การเอกชนชุมชน

3.2.4 ลักษณะร่วมเครือข่ายชุมชน

3.3 การทำงานแบบมีส่วนร่วม 8.ร. ได้แก่

- (1) ร่วมวางแผน
- (2) ร่วมประชุม
- (3) ร่วมปฏิบัติงาน
- (4) ร่วมรับฟังข้อเสนอแนะ
- (5) ร่วมแก้ไขปัญหา
- (6) ร่วมประเมินผลงาน
- (7) ร่วมชื่นชม
- (8) ร่วมรับผิดชอบ

3.4 วิธีการดำเนินโครงการ

- (1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานกับชุมชน
- (2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหามุมมองเรื่อง สัมมา

อาชีพ

(3) กระบวนการเรียนรู้ 5 ปี.

- 1. ปีต่อประจําใจ
- 2. ปฏิสัมพันธ์กับเครือข่าย
- 3. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้สัมมาอาชีพ
- 4. ปรับแก้ปัญหาทางาน
- และ
- 5. ประเมินผลงาน

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- (1) ประชากรเกษตรกรรมตำบลหนองโสน จำนวน 676 คน
- (2) กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนอายุ 8-60 ปี ที่เป็นสมาชิกโครงการ
- (3) กลุ่มเกษตรกรรมจำนวน 60 คน
- (4) ผู้นำชุมชน ประชากรวัยบ้าน ในหมู่บ้าน
- (5) กลุ่มเป้าหมายเกษตรกรรมในหมู่บ้านเกษตรผล 1 หมู่บ้าน

5. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมจุดนี้มี โครงข่าย ปี พ.ศ. 2554-พ.ศ. 2555 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมา โดยแหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็นเครือข่ายเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมที่ได้ดำเนินการ (1) คณะที่ปรึกษาไปมองลงประมุขที่ควรดูเชิงยุทธศาสตร์ (2) สนุนอาหารเพื่อสุขภาพ (3) การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่

6. ผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรม จุดนี้สัมพันธ์มาอาชีพ

ผลลัพธ์เชิงปริมาณ

1. เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง กลุ่มเกษตรกร ผู้มีชุมชน เข้าร่วมโครงการ รวมประมาณ 60-72 คน
2. แหล่งเรียนรู้เป็นที่ศึกษาของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเดือนละ 2-3 ครั้ง เพื่อนำความรู้ไปปรับใช้ในท้องถิ่น
3. มีเกษตรกรแกนนำกรที่สวนสมุนไพร ไร่ไข่ ของชุมชนบ้านกุดแตงและหมู่บ้านหินลาด ที่เป็นตัวแกนให้หน่วยงานที่สนใจ ได้ศึกษาองค์ความรู้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ นำไปใช้บูรณาการกับกิจกรรมศึกษาในระบอบตามหลักสูตรแกนกลางได้ทั้ง 8 สาขาวิชารู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษาพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ

ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ

1. เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง กลุ่มเกษตรกร ประชาชนในชุมชนบ้านกุดแตงและบ้านหินลาด ได้เรียนรู้สัมมนาอาชีพของตนเองสนใจ เกิดความรัก มีจิตใจในชุมชน และเป็นเกษตรกรแกนนำที่จะเป็นกำลังสำคัญพัฒนาชุมชนตนเองได้ในอนาคต
2. เด็กและเยาวชนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้นในด้านความรู้ ทักษะ สื่อสาร และสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยใช้ความรู้ในฐานกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการกับการศึกษาในระบบโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครองและกลุ่มเกษตรกร
3. เยาวชนไม่มีการทะเลาะวิวาทและเที่ยวเตร่ตามห้างสรรพสินค้า
4. ชุมชนเพิ่มพื้นที่ศึกษาสังคมเรื่องสัมมาอาชีพ
5. เกิดความรัก สามัคคี จากหลาย ๆ ชุมชนมาเรียนรู้ร่วมกัน
6. มีบุคคลหลาย ๆ องค์การให้ความร่วมมือคิดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้อย่างต่อเนื่องตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการประเมินพบว่า กลุ่มเด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง กลุ่มเกษตรกร มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ได้ไป การแสดงบนเวทีในทางประยุตต์ และกิจกรรมสนุน อาหารเพื่อสุขภาพ การรับไปปรุงโครงการ คือ ควรจัดให้มีกิจกรรมทัศนศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

7. ความต่อเนื่องของโครงการ

โครงการแหล่งเรียนรู้ชุมชนบ้านหลังเรียนผู้ใหญ่ครูสิงห์ ฤทธิเดช ได้ดำเนินการมา 5 ปี มีตัวแกนแข็ง กิ่งงจาก

4. แหล่งวิจัยที่ใช้ของชุมชนในภาคธุรกิจ ฤทธิเดช ได้รับทุนอุดหนุนจากเป็น
 ทุนต้นแบบของโครงการบริการวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยเกษตรกรรมวิชัย
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2552 ในโครงการจัดตั้งงานวิจัยชุมชนที่ร่วมเด็ก
 และเยาวชนตามหลักสูตรปริญญาตรีของวิทยาลัย

5. ถึงกรมวิไลกรมฯ ได้รับประกาศนียบัตรที่ 5 น.ปี ราชการที่ รังสิต
 เมืองไทย โดยมีชื่อ Walee Wong เพชรสุภาณี โทรทัศน์ช่อง 11 วันที่ 22
 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เวลา 14.00 น.

6. ถึงกรมของโครงการได้มอบหมายศาสตราจารย์ น.ปี ภิมาพร
 หงษ์ციยมส์ที่ขบวนการศึกษาวิจัยของของสถาบันโทรทัศน์ TPBS เมื่อ
 วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2552

7. ถึงกรมของโครงการที่ได้รับทุนจากสำนักงานพัฒนา
 ศึกษาศาสตร์วิจัย จึงได้มีหมายหมาย มอบหมายวิทยฐานะ ม.ตง.ของที่ 1 คิง และ
 ศาสตราจารย์ ได้รับรางวัลการศึกษาวิจัยดีเด่น จากมูลนิธิส่งเสริม ภาวศึกษา
 วันที่ 7 พ.ศ. 2552 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2553

8. ถึงกรมของโครงการได้รับรางวัลจากสำนักงาน
 ปรารถนาพัฒนาพัฒนาโครงการวิจัยที่รับในแบบของกลไกของที่
 ศาสตร์และประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมของ ชัยโยธาย 5 ว่า ของถิ่นเขต
 ศิด 1 มกราคม พ.ศ. 2553 ณ กรุงเทพมหานคร

9. ถึงกรมของโครงการได้รับรางวัลที่
 ของสถาบันโทรทัศน์ช่อง 3 ออกอากาศ 2 วัน ระหว่างวันที่ 22-23 มีนาคม พ.ศ.
 2553

10. ได้รับรางวัลหนังสือเรื่อง
 ตะวันออกเฉียงเหนือ โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
 ร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2555

การทำงานแบบเครือข่ายทางสังคม มีองค์กรภาคีรัฐ องค์กรปกครองส่วน
 ท้องถิ่น องค์กรเอกชน ผู้มีชุมชน ผู้มีเยาวชน กลุ่มผู้ประกอบการ และประชา
 ทั่วไปเข้าร่วมจัดกิจกรรมสนับสนุนงบประมาณแต่ละยุคที่ เกิดเครือข่าย
 ทำงานเพื่อพัฒนาสังคมและเยาวชน กลุ่มองค์กร ในรูปแบบบ้านหลังเรียน

- การทำงานจากการทำงานร่วมกันของชุมชน ภาครัฐและเอกชน ภาครัฐและเอกชน คือ
 ชุมชนที่มีหลักสูตรสังคมอาชีพ ผู้มีชุมชนหลาย ๆ ฝ่าย ร่วมกันเขียนหลักสูตร และ
 สถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน นักวิชาการ ได้ร่วมกันสรุปเป็นเรียนเพื่อ
 ดำเนินการโครงการ ให้เป็นโครงการที่ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในโอกาสต่อไป

8. คอลัมน์กับการทำงานโครงการ
 จากกวดังเป็นกิจกรรมโครงการหนังสือเรียนชุมชนในภาคธุรกิจ ฤทธิเดช
 เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 "ได้รับรางวัลสิ่งของจากการได้แก่งาน
 เสริมจ้กองค์กรทางสังคม ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ฉบับพิเศษ วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ.
 2552 หน้า 8 คอลัมน์ "แหล่งเรียนรู้ชุมชนบ้านหลังเรียนสืบสานวัฒนธรรมธุรกิจ
 ฤทธิเดช"

2. หนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ฉบับเมือง วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.
 2552 หน้า 17 คอลัมน์ "แหล่งเรียนรู้ชุมชนในภาคธุรกิจ ฤทธิเดช สืบสาน
 วัฒนธรรมบรรพบุรุษ"

3. คร.ประสพสุข ฤทธิเดช ผู้อำนวยการและประสานงานโครงการแหล่งเรียน
 ชุมชนบ้านหลังเรียนในภาคธุรกิจ ฤทธิเดช ได้รับรางวัลโครงการแทนคุณแผ่นดิน
 ของจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2552 จากหนังสือพิมพ์ที่ร่วมจัดกิจกรรม
 กระทั่งรางวัลสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานเอกชน

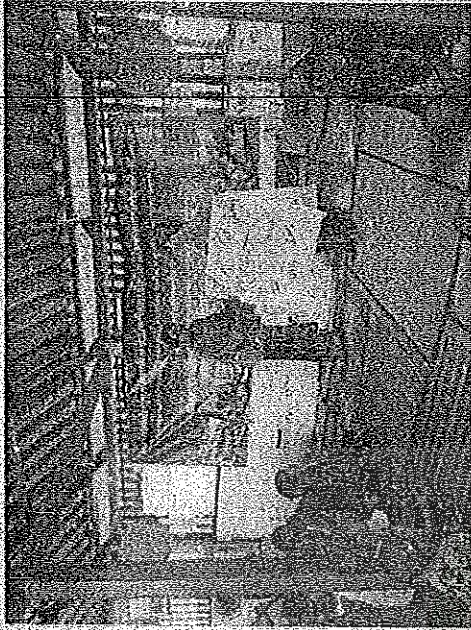
ภาพประกอบ

เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียนและภาคีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กิจกรรมการจัดทำชุมชน

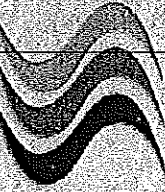
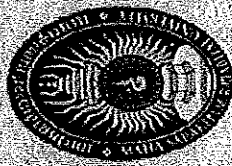

กิจกรรมนำเสนอเรียนรู้บทเรียนสู่ภาคีส่วนท้องถิ่น การศึกษาขั้นต้นของ
ศูนย์พัฒนาคุณภาพดิน

ศูนย์พัฒนาคุณภาพดินและส่งเสริมเกษตรกรในเขตภาคใต้

*Rajabhat Maha Sarakham University
Maha Sarakham, Thailand*

ICSSS 2012

awards this certificate to

Prasopsuk Rittidet

*in recognition of your successful research presentation
during International Conference on Sciences and Social Sciences:
Innovation for Regional development (ICSSS 2012)
July 19 – 20, 2012*

*Associate Professor Dr. Somjet Poosri
President of Rajabhat Maha Sarakham University*

ประกาศผลรางวัลสื่อเคเบิลสร้างสุข ครั้งที่ 3
การประกวดผลงานสารคดีเชิงข่าวท้องถิ่น รางวัลสื่อเคเบิลสร้างสุข ครั้งที่ 3
โครงการสื่อโทรทัศน์เคเบิลทีวีไทย ร่วมสร้างสุขภาวะสู่ชุมชนระยะต่อเนื่อง

.....

ผลการตัดสินการประกวดรางวัลสื่อเคเบิลสร้างสุข ครั้งที่ 3

คณะกรรมการมีมติพิจารณาให้ รางวัล สื่อเคเบิลสร้างสุข ครั้งที่ 3 ได้รับรางวัลชมเชย ทั้งหมด 5 รางวัล โดยมีการลำดับผลคะแนนและไม่พิจารณาให้มีผลงานเข้ารับรางวัลชนะเลิศและรองชนะเลิศ ดังนี้

รางวัลชนะเลิศ 1 รางวัล ได้รับเงินรางวัล 20,000 บาท พร้อมโล่รางวัล

ไม่มีผลงานที่ผ่านการพิจารณาเข้ารับรางวัล

รางวัลรองชนะเลิศ 1 รางวัล ได้รับเงินรางวัล 10,000 บาท พร้อมโล่รางวัล

ไม่มีผลงานที่ผ่านการพิจารณาเข้ารับรางวัล

รางวัลชมเชย 5 รางวัล ได้รับเงินรางวัล 5,000 บาท พร้อมโล่รางวัล

1. รางวัลชมเชยอันดับ 1

ชื่อผลงาน เขตปลอดลูกอม โดย บ.โฮมเคเบิลทีวี แอนด์ วิดีโอ 1990 จำกัด

2. รางวัลชมเชยอันดับ 2

ชื่อผลงาน มีอาชีพที่บ้านฉัน โดย หจก.สกายลายน์ เคเบิลทีวี จังหวัดมหาสารคาม

3. รางวัลชมเชยอันดับ 3

ชื่อผลงาน ประปาภูเขาแหล่งน้ำธรรมชาติสู่หมู่บ้าน โดย บ.เคซีทีวี(นครสวรรค์)จำกัด

4. รางวัลชมเชยอันดับ 4

ชื่อผลงาน สมุทรสาครปลอดกลิ่นได้หรือไม่ โดย บ.มหาชัย เคเบิลทีวี จำกัด

5. รางวัลชมเชยอันดับ 5

ชื่อผลงาน อีกหนึ่งฝั่งของวันเด็ก โดย บ.เสียงไทยแลนด์เคเบิลทีวี(ช่อง20)

ผลงานที่ผ่านรอบคัดเลือก รางวัลสื่อเคเบิลสร้างสุข ครั้งที่ 3 จำนวน 14 ผลงาน

จากผลงานส่งเข้าประกวด ทั้งหมด 40 ผลงาน

แหล่งเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง ของกลุ่ม
เกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

Community Learning Source Organizing Participatory Right Occupation Education By
Community Organization for Self-Reliance of Ban Gudkan Farmers Group, Tambon Nongno,
Muang District, Maha Sarakham Province.

ประสพสุข ฤทธิเดช¹, สมบัติ ฤทธิเดช², ทศนีย์ นาคคุณทรง³ และธารทิพย์ จัวนา⁴
Prasopsuk Rittidet¹, Sombat Rittidet², Tassanee Nakunsong³, and Tanthip Khuana

บทคัดย่อ

จากกรอบนโยบายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการจัดการศึกษาโดยให้หาส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมยังประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจของชุมชน ที่พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาหลักของชนบทไทย คราวเรือนมีการก่อกวนนี้สินข้าชื้อนมาก เช่น เกษตรกรบ้านกุดแคนยังทำนาปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ และประสบปัญหาภาระหนี้สินครัวเรือนละ 35,000 บาท ทำให้คณะที่มวิจัยสนใจวิธีการวิเคราะห์บริบทชุมชน โดยดำเนินการวิจัยโครงการแหล่งเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรในชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งแหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็นองค์กรเอกชน ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 6 ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผสานวิธีการทางประวัติศาสตร์บอกเล่า ระยะเวลาการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือระยะที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ระยะที่ 2 การเขียนหลักสูตรการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชนของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ระยะที่ 3 การถอดบทเรียนและการขยายผลการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน ของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน การเสนอบทความครั้งนี้นำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรตำบลหนองโน จำนวน 676 คน ได้จากผลการสำรวจข้อมูลจำนวนเกษตรกรในเขตปกครององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรในหมู่บ้านกุดแคน ที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ จำนวน 60 คน เครื่องมือการวิจัย ระยะที่ 1

(1) แบบสอบถามสำรวจสภาพบริบทชุมชนและปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกรบ้านกุดแคน จำนวน 20 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.90 ใช้กับประชากรจำนวน 676 คน (2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง จำนวน 15 ข้อ ใช้เพื่อการจัดกลุ่มสนทนากับเป้าหมายจำนวน 60 คน ที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจและ(3) การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษา ระยะที่ 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัยศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการ การจัดการศึกษาสัมมา อาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรในชุมชนของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บริบทของบ้านกุดแคน ประวัติการก่อตั้งหมู่บ้านมีอายุ ประมาณ สองร้อยกว่าปีที่ผ่านมา ผู้อพยพมาตั้งหมู่บ้าน มาจากอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจุบันมี ประชากรทั้งหมดจำนวน หกร้อยเจ็ดสิบหกคน แบ่งเขตการปกครองหมู่บ้านเป็นสองเขต คือ บ้านกุดแคน หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 6 ชาวบ้านกุดแคนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก คือ ปลูกข้าว อ้อย มัน ลำปะหั้งและเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้บางคนอพยพเป็นแรงงานรับจ้างในจังหวัดมหาสารคามและต่างจังหวัด มีประเพณีที่ร่วมกันเหมือนชาวอีสานทั่วไป แต่สถานที่สำคัญในหมู่บ้าน ไม่มีคอนปูดเหมือนหมู่บ้านอื่นๆ เพราะชาวบ้านกุดแคนนับถือพระพุทธรูปแทนการนับถือผีปูด มีทรัพยากรธรรมชาติคือ ลำห้วยคำพู่ เป็น ลำน้ำธรรมชาติและป่าสาธารณะหนองโน ซึ่งชาวบ้านกุดแคนได้พึ่งพาหาอาหารจากป่าและลำห้วยคำพู่ได้ ตลอดปี นอกจากนี้มีสื่อสาธารณูปโภคมีไฟฟ้า ประปา ตู้โทรศัพท์ โรงเรียน และศูนย์สุขภาพชุมชนให้ ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันและการคมนาคมติดต่อสื่อสาร เป็นหมู่บ้านชนเมืองห่างจากตัวจังหวัด มหาสารคาม 17 กิโลเมตร ข้อค้นพบสภาพปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกรมีปัญหาลักษณะร่วมกัน ในแต่ละครัวเรือน คือ ปัญหาเชิงโครงสร้าง (1) มีหนี้สินจากรัฐจัดสวัสดิการสินเชื่อการเกษตรและหนี้สิน นอกระบบ มีภาระหนี้สินผูกพันครัวเรือนละ 25,000 บาท (2) ขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 90 / จำนวนประชากรทั้งหมด (3) ปัจจัยการผลิตต้นทุนสูง คิดเป็นร้อยละ 80 / จำนวนประชากรทั้งหมด และความต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ (1) การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ (2) สมุนไพรอาหารเพื่อสุขภาพ และ(3) คนตรีพื้นบ้านโปงลางประยุกต์ และ การจัดการศึกษาสัมมาอาชีพโดย การเขียนหลักสูตรสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุด แคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

คำสำคัญ : แหล่งเรียนรู้ชุมชน, จัดการศึกษาสัมมาอาชีพ, แบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน, การพึ่งตนเอง, กลุ่มเกษตรกร

¹ph.D. (Tai Studies) อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

²DODT. (Doctor Organization Development and Transformation) อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ph.D. (วิจัยและพัฒนาหลักสูตร) อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁴นิติศปริญญานอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Abstract

From the policy framework of providing education according to the National Education Act B.E. 2542, and providing education by participation of the society which still encounters community economic problems, it has been found that one of the problems in the majority of Thai rural communities is household debt. For example, each farmer's household in Ban Gudkan, that grows rice and raises animals, still has a debt of 35,000 baht. The research team is interested in community context analysis of this case. Therefore, the research team carries out a research project entitled Community Learning Source Organizing Participatory Right Occupation Education by Community Organization for Self-Reliance of Ban Gudkan Farmers Group, Tambon Nongno, Muang District, Maha Sarakham Province. The community learning source is a private organization situated at Number 1, Village 6, Tambon Nongno, Muang District, Maha Sarakham Province. The methodology employed is participatory action research integrated with verbal historic method. The research is divided into 4 stages: the 1st stage; study of the community context, the state of occupational problems and the farmers' needs of right occupation education in Ban Gudkan, Tambon Nongno, Muang District, Maha Sarakham Province; the 2nd stage: writing of the curriculum of organizing right occupation education participated by the community organization of the farmers group of Ban Gudkhan; the 3rd stage: drawing of the lesson from the organization of right occupation education participated by the community organization of the farmers group of Ban Gudkhan; and the 4th stage: the expansion of the results of organizing right occupation education participated by the community organization of the farmers group of Ban Gudkhan to other communities. This presentation is a presentation of the study in stage 1, study of the community context, the state of occupational problems and the farmers' needs of right occupation education in Ban Gudkan, Tambon Nongno, Muang District, Maha Sarakham Province. The target population is 676 farmers of Ban Gudkan, obtained from a survey by Tambon Nongno Administration Organization, Muang District, Maha Sarakham Province. The target group are 60 members of the farmer group who join the project voluntarily. The instruments are: the 1st stage (1) a survey form of the community context and occupational problems of the farmers in Ban Gudkan. It has 20 items and has the total reliability of 0.90. It is used with 676 people; (2) a structured interview form and an unstructured interview form with 15 items. It is used for the purpose of dividing 60 people who join the project voluntarily into focus groups; and (3) documents and related research works. The results of the study in the 1st stage: the state of occupational problems and the farmers' needs of right occupation education by the participation of the community organization for self-reliance of the farmers group in Ban Gudkan, Tambon Nongno, Muang District, Maha Sarakham Province reveal that the village

was founded over two hundred years ago. The people who migrated to this settlement came from Suwannapum District, Roi-et province. The population of the village at the present time is 676. The village is divided into 2 administrative zones: Ban Gudkaen 1 and Ban Gudkan 6. The villagers are principally farmers. They grow rice, sugar cane, tapioca, and raise animals. Many villagers go into the city of Maha Sarakham and to other provinces and work as a laborer. They share the same traditions with other people in the Northeast. There is no Don Pu Ta in the village while there are in other villages. The reason is that the villagers pay respect to the image of Buddha rather than the ancestors' spirits. Huay Kampu and Nongno public forest are natural resources. The villagers find their food from these two resources throughout the year. Moreover, there are electricity, water supply, public telephones, the school, and community health center for their common use and communication. The village is considered a village in the suburb of Maha Sarakham City. It is 17 kilometers from the city. The common problems of every household in the village are: structural problems: (1) debt that comes from the state policy of welfare loan for agriculture and non-institutionalized debt that make each house hold indebt of 25,000 baht; (2) lack of knowledge of marketing. This accounts for 90% of the total population; (3) high cost of produce that accounts for 80% of the total population. In terms of need of right occupation education: (1) raising chickens for eggs by participation of the community organizations; (2) development of the curriculum of right occupation education for self-reliance of the farmers in Ban Kudkan in the participatory market system by community organizations.

Keywords: Community learning source, organization of right occupation education, participation of community organizations; self-reliance, farmers group.

บทนำ

จากกรอบนโยบายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการจัดการศึกษาโดยให้หาส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมยังประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจของชุมชน ที่พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาหลักของชนบทไทย- ครัวเรือนมีการก่อหนี้สินซ้ำซ้อนมาก แม้รัฐบาลจะพยายามช่วยเหลือให้เกษตรกรปรับโครงสร้างการผลิตของครัวเรือน ผ่านสำนักงานกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร มีการปฏิบัติให้เกษตรกรพักชำระหนี้สิน หรือให้ทุนกู้ยืมเพื่อเป็นปัจจัยการผลิต แต่พบว่าเกษตรกรมีหนี้สินต่อครัวเรือนละ 29,000 บาท/ปี เป็นเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตร ชกส. และแหล่งเงินกู้นอกระบบที่สำคัญคือพ่อค้านายทุน (สาโรช อังสุมาลิน และคณะ. 2547 : 38) ผลการวิจัยของสาโรช อังสุมาลิน และคณะพ้องกับ ภาวะผูกพันของหนี้สินเกษตรกรรายครัวเรือนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครัวเรือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ได้ขึ้นทะเบียนกู้เงิน 80,000,000 บาท และในส่วนของจังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรมีหนี้สินต่อครัวเรือนละ 118,308 บาท/ปี เป็นเงินกู้ในระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์และเงินกู้รายทุนเพื่อค้ำช้อนระบบ (รายงานการสำรวจภาวะหนี้สินเงินกู้ของเกษตรกร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2554)

เนื่องจากภาวะปัญหาการเป็นหนี้สินของเกษตรกร เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ครัวเรือนเกษตรกรต้องอพยพย้ายถิ่นไปเป็นแรงงานรับจ้าง ในช่วงฤดูหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตของข้าว มันสำปะหลัง ไม่ได้เอาใจใส่ในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของตนเอง หรือได้เพิ่มเติมความรู้จากหน่วยงานของภาครัฐ ได้เข้าไปให้การอบรมการส่งเสริมอาชีพเสริมในครัวเรือนช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งมีผลการวิจัยเรื่องตัวชี้วัดชุมชนเป็นสุข ได้เสนอวิธีแก้ไขให้ชุมชนหรือครัวเรือนมีความสุขและพึ่งตนเองได้ด้วยการจัดทำโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อเป็นความสุขของชุมชน คือมุ่งเน้นให้สมาชิกชุมชน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ทั้งนักพัฒนา นักวิชาการ และชาวบ้านได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ในการขับเคลื่อน ให้ชุมชนเกิดพลังในการกำหนดอนาคตของตนเองได้ โดยผ่านกระบวนการสำรวจปัญหาการมีภาวะหนี้สินของตนเอง การมีศักยภาพของชุมชนและความภูมิใจในอาชีพของตนเองและบรรพบุรุษ คือการมีโอกาสดีสืบทอดอาชีพบรรพบุรุษของตนเองให้สามารถเป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่รู้จักกันมากขึ้น เช่น การรวมกลุ่มการเกษตรอินทรีย์ การนวดแผนไทย การสานไม้ไผ่ การแปลงขยะเป็นรายได้ ซึ่งเป็นอาชีพที่เกิดขึ้นตามบริบทชุมชนในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้เกิดความรักและห่วงแหน แผ่นดินเกิดและความภูมิใจที่ได้เกิดมาในชุมชนหลายแห่งและควรให้คนในชุมชนรู้จักเหง้า ภูมิใจได้เห็นความหลากหลายของพืชพันธุ์ในไร่นา (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. 2553 : 246)

กรณีการจัดทำโครงการแหล่งเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกร เป็นโครงการที่ต้องการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยของวารสารสามโกเศศ และคณะ (2553) ที่ให้ข้อค้นพบว่า ระบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมเพื่อสุขภาพคนไทยควรเป็นการจัดการศึกษาแบบระบบทางเลือกพหุวิชาพันวิถุติในประเด็นการสร้างสัมมาอาชีพเต็มพื้นที่และได้ข้อค้นพบของงานวิจัยของปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2553) ที่จัดโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อความเป็นสุขของชุมชนโดยมุ่งเน้นให้สมาชิกในชุมชน ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ทั้งนักพัฒนา นักวิชาการ ชาวบ้านได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์บริบทชุมชน โดยผ่านกระบวนการสำรวจปัญหาของหนี้สินเกษตรกร มีการก่อหนี้สินจากปัจจัยใดและจะมีโครงการจัดการศึกษาแบบระบบทางเลือกสร้างสัมมาอาชีพให้เกิดขึ้นในกลุ่มเกษตรกรของชุมชน โดยการให้รู้จักอาชีพบรรพบุรุษของตนเอง รู้รากเหง้าชุมชน มีสภาพแวดล้อมบริบท กายภาพภูมิศาสตร์ ดิน น้ำ ป่า เหมาะสมจะทำอาชีพใด พื้นฐานอาชีพเดิมของชุมชนที่เคยมีมาแล้วและต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม อาชีพใดที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง ครัวเรือนและบริบทของสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพราะการจัดการศึกษาเพื่อสัมมาอาชีพเป็นทางสายกลางในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องพัฒนาที่ครอบคลุม การจะพัฒนาครอบครัวต้องมีตัวบุคคลและตัวบุคคลต้องพัฒนาที่จิตใจ ถ้าได้เริ่มกระบวนการพัฒนาที่จิตใจ ซึ่งในทางพุทธศาสนาเรียกว่า ปัญญา เมื่อได้พัฒนาที่ปัญญาแล้ว นำปัญญาไปแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตและพึ่งตนเองได้

คณะทมิวจัยมีความสนใจที่จะดำเนินการศึกษาวิจัยโครงการแหล่งเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรในชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของเกษตรกร ซึ่งแหล่งเรียนรู้ชุมชนเป็นองค์กรเอกชน ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 6 ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่ที่องค์กรเอกชนได้ให้ชุมชนในตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เข้ามาใช้สถานที่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันหลากหลายกิจกรรม แต่ในกิจกรรมเรื่องการสร้างสัมมาอาชีวะเต็มพื้นที่ ดังผลการวิจัยได้ให้ข้อค้นพบไว้ดังกล่าวมา แหล่งเรียนรู้ชุมชนไม่ได้จัดกิจกรรมเสริมสร้างอาชีพให้กับสมาชิกในโครงการ กิจกรรมที่จัดขึ้น จะเน้นกิจกรรมป้องกันยาเสพติดไม่ให้เกิดขึ้นในชุมชน ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการแสดงดนตรีไปกลางพื้นบ้าน การสอนซ่อมเสริมรายวิชาพื้นฐานภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย (ประสพสุข ฤทธิเดช และคณะ. 2554 : 20) เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการจัดการศึกษานอกระบบผ่านแหล่งเรียนรู้ในชุมชนควรเปิดโอกาสให้สังคมทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องสัมมาอาชีวะที่จะช่วยแก้ไขความยากจนของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรได้โดยเลือกการประกอบสัมมาอาชีวะตามความสนใจ ในการทำอาชีพในครัวเรือนตนเอง ทั้งอาชีพตามฤดูกาล หรืออาชีพนอกฤดูกาล ขึ้นอยู่กับความสนใจของกลุ่มเกษตรกรจะเป็นผู้เลือกและตัดสินใจด้วยศักยภาพของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ เพราะเกษตรกรบ้านกุดแคนยังทำนาปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ และประสบปัญหาภาระหนี้สินครัวเรือนละ 35,000 บาท (รายงานแผนปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. 2553 : 10) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้คณะทมิวจัยมีความต้องการที่จะศึกษาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อส่งผลให้ได้บริบทของปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกรและความต้องการจัดการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพที่เกษตรกรสนใจ เพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ลดภาระหนี้สินให้น้อยลง มีการดำรงชีวิตที่เป็นสุข ตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผสานวิธีการทางประวัติศาสตร์บอกเล่าระยะเวลาการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือระยะที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ระยะที่ 2 การเขียนหลักสูตรการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชนของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ระยะที่ 3 การถอดบทเรียนการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน ของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน และระยะที่ 4 การขยายผลการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรในชุมชน ของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ไปสู่ชุมชนอื่น การวิจัยครั้งนี้ นำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรเกษตรกรในตำบลหนองโน จำนวน 676 คน ได้จากผลการสำรวจข้อมูลจำนวนเกษตรกรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม (รายงานปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. 2553 : 30) และกลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 60 คน ที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ เครื่องมือการวิจัย ระยะที่ 1 (1) แบบสำรวจสภาพบริบทชุมชนและปัญหาการประกอบอาชีพของเกษตรกรบ้านกุดแคน จำนวน 20 ข้อ ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.90 ใช้กับประชากรจำนวน 676 คน (2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง จำนวน 15 ข้อ ใช้เพื่อการจัดกลุ่มสนทนากับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 60 คน ที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ และ (3) การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระยะที่ 1 ศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วม โดยองค์กรชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บริบทของบ้านกุดแคน ประวัติการก่อตั้งหมู่บ้านมีอายุประมาณ สองร้อยกว่าปีผ่านมา ผู้อพยพมาตั้งหมู่บ้าน มาจากอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจุบันมีประชากรทั้งหมดจำนวน หกร้อยเจ็ดสิบหกคน แบ่งเขตการปกครองหมู่บ้านเป็นสองเขต คือ บ้านกุดแคน หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 6 ชาวบ้านกุดแคนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก คือ ปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลังและเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้บางคนอพยพเป็นแรงงานรับจ้างในจังหวัดมหาสารคาม และต่างจังหวัด มีประเพณีที่เหมือนกับชาวอีสานทั่วไป แต่สถานที่สำคัญในหมู่บ้านไม่มีดอนปู่ตาเหมือนหมู่บ้านอื่นๆ เพราะชาวบ้าน กุดแคนนับถือพระพุทธรูปแทนการนับถือผีปู่ตา มีทรัพยากรธรรมชาติคือ ลำห้วยคำพู่ เป็นลำน้ำธรรมชาติและป่าสาธารณะหนองโน ซึ่งชาวบ้านกุดแคนได้พึ่งพาหาอาหารจากป่าและลำห้วยคำพู่ได้ตลอดปี นอกจากนี้สิ่งสาธารณูปโภคมีไฟฟ้า ประปา ตู้โทรศัพท์ โรงเรียน และศูนย์สุขภาพชุมชนให้ชาวบ้าน ได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันและการคมนาคมติดต่อสื่อสาร เป็นหมู่บ้านชนเมืองห่างจากตัวจังหวัดมหาสารคาม 17 กิโลเมตร

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วม โดยองค์กรชุมชน จากการศึกษาสนทนากลุ่มและการรวบรวมข้อมูลการสำรวจจากแบบสำรวจ มีปัญหาลักษณะร่วมกันของเกษตรกรบ้านกุดแคน ลำดับปัญหาจากมากและความต้องการการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน มีปัญหาเชิงโครงสร้างของเกษตรกรบ้านกุดแคน คือ (1) มีหนี้สินผูกพันจากนโยบายรัฐจัดสวัสดิการเกี่ยวกับด้านสินเชื่อการเกษตร ทำให้เกษตรกรบ้านกุดแคนเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และเป็นสมาชิกกองทุนเงินล้าน ได้กู้เงินในระบบจากภาครัฐและหนี้เงินกู้นอกระบบ เป็นหนี้ผูกพันแต่ละครัวเรือน ประมาณ 25,000 บาท/ปี (2) เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการตลาด เนื่องจากมี

รูปแบบการทำงานของภาครัฐเข้ามาส่งเสริมอาชีพเป็นนกลุ่มการผลิต หลาย ๆ กลุ่มอาชีพ ไม่ได้รับการประกันความเสี่ยง มีตลาดจัดจำหน่ายผลผลิต จะแก้ไขปัญหาตามเหตุการณ์สำคัญเช่น น้ำท่วมพื้นที่ปลูกข้าว ได้เมล็ดพันธุ์พืช-สัตว์ ให้ปลูกทดแทนหลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าว ได้ผลผลิตมาก แต่การจัดจำหน่ายออกสู่ตลาด (2) ปัญหาต้นทุนการผลิตสูงเพราะราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูงจากการซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช และค่าจ้างแรงงานในการทำการเกษตรวันละ 250 บาท/คน คิดเป็นร้อยละ 80 / จำนวนประชากรทั้งหมด และ(3) ไม่ได้มีความรู้จะจัดการตลาดแบบใดให้ครบวงจร คิดเป็น ร้อยละ 90 / จำนวนประชากรทั้งหมด

ผลการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของเกษตรกรบ้านกุดแคน ดังกล่าวมา ทำให้เกษตรกรบ้านกุดแคนมีความต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพ คือ (1) ต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สินโดยการหารายได้เสริม เกิดขึ้นในแต่ละครัวเรือน ต้องการ ประกอบอาชีพการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ เพราะไข่มีราคาแพงเลี้ยงไว้เพื่อกินเป็นอาหารและขายเป็นรายได้เสริมในครัวเรือน เนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่เหมาะสมสามารถจะเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ได้เพราะใช้เนื้อที่ไม่มาก และมีพืชผักในครัวเรือนจำนวนมาก จำหน่ายไม่ได้ แต่ใช้ผักเลี้ยงไก่ สามารถลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากเจ้าหน้าที่รัฐส่งเสริมให้ปลูกผักชดเชยพื้นที่นาข้าวที่ถูกน้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ 80 / ประชากรทั้งหมด (2) ต้องการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิชาการ นักพัฒนา และคนในชุมชน มีการพัฒนาการเขียนหลักสูตรสัมมาอาชีพของเกษตรกรบ้านกุดแคนเพื่อการพึ่งตนเองในระบบตลาด แบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน

สรุปผลและอภิปรายผล

ผลการศึกษาระยะที่ 1 สภาพปัญหาการประกอบอาชีพและความต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ด้านบริบทของบ้านกุดแคน ประวัติการก่อตั้งหมู่บ้านมีอายุประมาณ สองร้อยกว่าปีผ่านมา ผู้อพยพมาตั้งหมู่บ้าน มาจากอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจุบันมีประชากรทั้งหมดจำนวน หกร้อยเจ็ดสิบหกคน แบ่งเขตการปกครองหมู่บ้านเป็นสองเขต คือ บ้านกุดแคนหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 6 ชาวบ้านกุดแคนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก คือ ปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้บางคนอพยพเป็นแรงงานรับจ้างในจังหวัดมหาสารคามและต่างจังหวัด มีประเพณีที่ร่วมกันเหมือนชาวอีสานทั่วไป แต่สถานที่สำคัญในหมู่บ้านไม่มีคอนปู้ตาเหมือนหมู่บ้านอื่นๆ เพราะชาวบ้านกุดแคนนับถือพระพุทธรูปแทนการนับถือผีปู้ตา เป็นหมู่บ้านชานเมือง ห่างจากตัวจังหวัดมหาสารคาม 17 กิโลเมตร ข้อค้นพบสภาพปัญหาของเกษตรกรบ้านกุดแคนมีปัญหาลักษณะร่วมกันในแต่ละครัวเรือน คือ ปัญหาเชิงโครงสร้าง (1) มีปัญหาหนี้สินจากรัฐจัดสวัสดิการสินเชื่อการเกษตรและหนี้สินนอกระบบ มีภาระหนี้สินผูกพันครัวเรือนละ 35,000 บาท (2) ขาดความรู้เรื่องการตลาด คิดเป็นร้อยละ 90 / จำนวนประชากรทั้งหมด (3) ต้นทุนการผลิตสูง คิดเป็นร้อยละ 80 / จำนวนประชากร

ทั้งหมด และความต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะคือ (1) การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่แบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน (2) การพัฒนาการเขียนหลักสูตรสัมมาอาชีวะของเกษตรกรบ้านกุดแคนด้วยการพึ่งตนเองในระบบตลาดแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน

อภิปรายผลการศึกษา การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ได้ข้อค้นพบปัญหาของเกษตรกรบ้านกุดแคน โดยใช้แบบสำรวจสภาพปัญหาจากกลุ่มประชากร 676 คน และจัดกลุ่มสนทนากับกลุ่มเกษตรกรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการจำนวน 60 คน ได้สภาพปัญหา คือ เกษตรกรมีหนี้สินผูกพันจากภาครัฐ และเงินกู้ยืมในระบบ ซึ่งเป็นปัญหาโครงสร้างของภาคการเกษตรในสังคมไทยทุกภาค สอดคล้องกับการสำรวจสถานะหนี้สินของเกษตรกรที่มีหนี้สินต่อครัวเรือนละ 29,000 บาท/ปี (สาโรช อังคุมาริน และคณะ. 2547 : 38) และวิธีการแก้ไขปัญหากลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ต้องการจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะ การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ โดยการพัฒนาลัทธิศาสตร์สัมมาอาชีวะของเกษตรกรบ้านกุดแคนด้วยการพึ่งตนเองในระบบตลาดแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ (2553) ได้ให้ข้อเสนอว่า การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสุขภาวะของคนไทย ควรเป็นการจัดการศึกษาระบบทางเลือก สร้างสัมมาอาชีวะให้เกิดขึ้น เช่นความต้องการของเกษตรกรบ้านกุดแคนดังกล่าวมา คือ การศึกษาแบบทางเลือก สัมมาอาชีวะแบบพึ่งตนเองในระบบตลาด โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้เรื่อง การทำการเกษตรจากการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ดังนั้น การวิจัยระยะที่ 2 ใช้ผลการศึกษาระยะที่ 1 โดยการพัฒนาหลักสูตรสัมมาอาชีวะของเกษตรกรบ้านกุดแคนเพื่อการพึ่งตนเองในระบบตลาดแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรในชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง แหล่งเรียนรู้ชุมชนจัดการศึกษาสัมมาอาชีวะแบบมีส่วนร่วมโดยองค์กรชุมชน เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเกษตรกรบ้านกุดแคน ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย โดย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ร่วมกับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในปีงบประมาณ 2555

บรรณานุกรม

- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. (2553). *ตัวชี้วัดความสุขกลยุทธ์การสร้างและการให้เพื่อชุมชนเป็นสุข*. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสังคมเป็นสุข.
- ประสพสุข ฤทธิเดช และคณะ. (2554). *บ้านหลังเรียนพื้นที่ทางเลือกส่งเสริมเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). ข้อเสนอระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาวะของคนไทย.

กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

สาโรช อังสุมาลิน และคณะ. (2547). ความต้องการสินเชื่อของครัวเรือนชนบท. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย.

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูเกษตรกร. (2554). รายงานการสำรวจภาวะหนี้สินเงินกู้ของเกษตรกร ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน. (2553). รายงานแผนปฏิบัติการ อองค์การบริหารส่วน

ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพกิจกรรม

การเปิดเวทีชาวบ้าน

ร่วมศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ

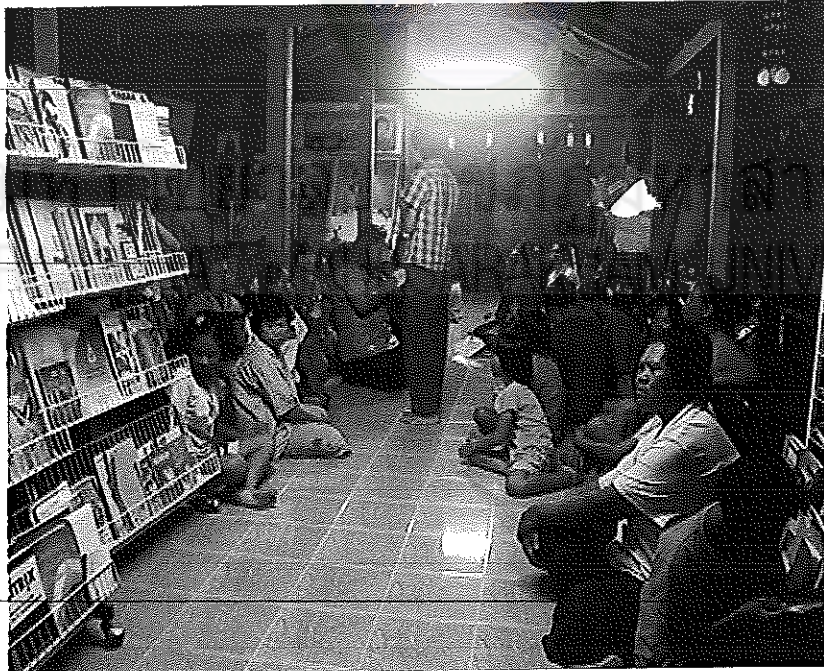

นำเสนอผลงานร่วมกับ สกว. ณ เมืองทองธานี
วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2555

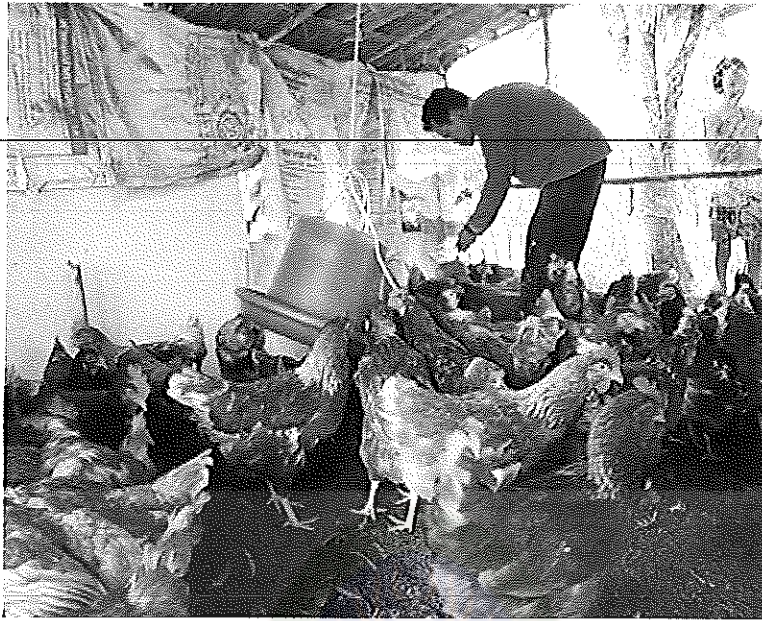
นำเสนอผลงานการประชุมวิชาการนานาชาติ
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วันที่ 19-20 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

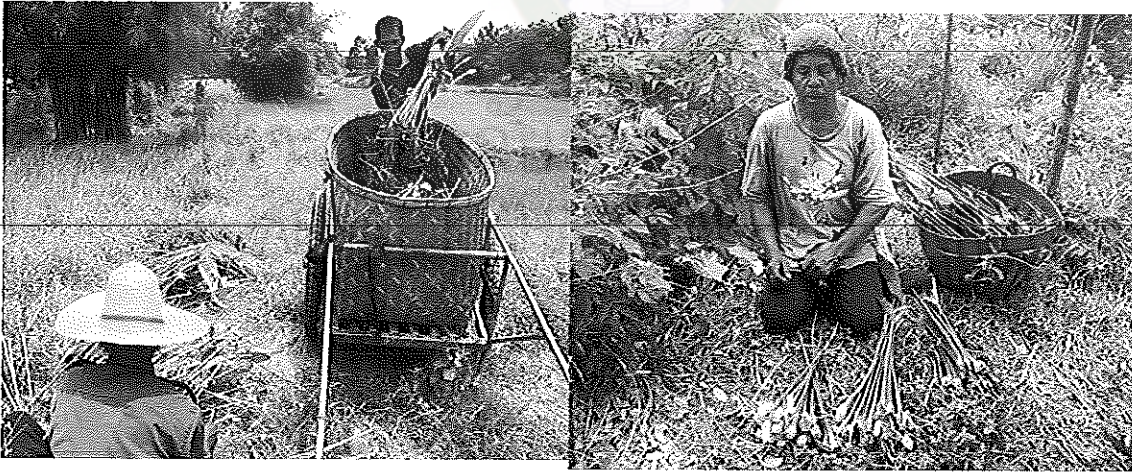
การจัดกลุ่มสนทนาอดบทเรียน
ณ ห้องเรียนชุมชนปทุมครุสิงห์ ฤทธิเดช วันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2555

ฐานกิจกรรมการจัดการศึกษาสัมมาอาชีพ

กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไก่พันธุ์ไขบ้านหินลาด

นายสำราญ ศรีละครชัย

ปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าของสวนป่าสมุนไพรบ้านหินลาด